

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552

LJUBLJANA, dne 19. januarja 1924.

Telefon št. 552

ŠTEV. 9.

Sporazum z Italijo in naše lesno gospodarstvo.

Prerano bi bilo podvreči nepričakovani sporazum z našo zapadno sosedo podrobnejši kritiki in razmotrivanjem. Za enkrat še nimamo oficijelnih podatkov in detajlov, ki bi nam omogočali jasno presojo položaja, ki ga bo ustvaril predmetni sporazum za oba kontrahenta. Zadovoljiti se moramo za enkrat z našimi dosedanjimi skušnjami ter soditi in postaviti perspektive samo na podlagi prakse, katero smo pridobili pri dosedanjem razvoju naših gospodarskih odnošajev napram novemu zavezniku.

Predvsem ne smemo pozabiti, da so g. Mussolinija dovedli, in to ne v zadnji vrsti ravno gospodarski razlogi do tega, da je z največjo energijo in uporabljajoč vsa sredstva, ki jih pozna samo spretnost in navihanost italijanskih diplomatov, presegal zamotani voz jugoslovansko-italijanskega spora. Mi prav dobro vemo, da je italijanska gospodarska ekspanzija na Balkan ena glavnih točk italijanske trgovske politike, ki se toliko časa ne more realizirati, dokler ji ne bo uglasjena pot v jugoslavijo in preko jugoslavije. Mussolini kot realni politik je zasledoval pri ureditvi razmerja napram jugoslaviji predvsem samo praktične cilje. Z ureditvijo odnošajev napram jugoslaviji bo odstranjena marsikatera težkoča, ki je zastavljala italijanskemu kapitalu in industriji pot v našo državo in na Balkan sploh. Trgovska pogodba, ki se ima skleniti, bo brez dvoma omogočala italijanskemu kapitalu trajno udeleževanje v našem gospodarstvu in pridobivanje naših produktov pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji. V tem pa leži tudi vsa nevarnost za našo lesno trgovino in industrijo.

Italija rabi letno nekako 70.000 vagonov lesa. Njena najnaravnejša in najbližja dobavitelja sta Slovenija in Nemška Avstrija. Naravno je torej, da bo skušala dobiti Italija tistih 40.000 vagonov, ki jih Slovenija letno producira, spretno izrabljajoč po dogovoru zasigurate ugodnosti, v svoje roke pod najkonvenientnejši pogoji. Ali so naši interesi že razmišljali o nevarnosti, ki preči s strani našemu gozdnemu gospodarstvu? Kdor pozna prilike in se zamisli v položaj velike italijanske lesne trgovine, si lahko predloži njen načrt, ki more biti v danem slučaju le sledeči: prodreti do najmanjšega producenta in s tem ubijati domačo trgovino, ki je najboljši branilec domače produkcije. Če se to posreči, potem pridobi italijanska trgovina odločilen vpliv na regulacijo in razvoj cen, potem pa bo tudi samo ona tisti faktor, ki bo odločevala o vrednosti naše gozdne posesti. Tega nazarivanja nam ne diktira morebiti samo pesimizem, s katerim smo že naučeni gledati vse sporazume, ki se sklepajo z našo sosedo, ampak do tega prepričanja mora priti vsak, kdor pozna današnjo situacijo, katero karakterizira odločna ofenziva italijanske konkurence napram naši trgovini, od kar je lesna trgovina zopet stopila na pot normalnega poslovanja. Ta ofenziva je bila občutna kljub vsem političnim zaprekam, kakor hitro bode pa imela tudi še zaslonbo v gotovih koncesijah, pa naj si bodo tudi še tako male, zamore postati uprav usodepolna. Ta boj vodi kapitalno močna, dobro organizirana, na višku trgovske rutine in

spretnosti stoječa konkurenca, proti kateri ne moremo postaviti enakih moči. Kljub temu pa ni potreba, da podležemo, če pariramo naskok z disciplino v naši poklicni trgovini in z uvidevnostjo naših producentov in gozdnih posestnikov.

Odločujoče domače tvrdke se morajo med seboj pošteno sporazumeti glede cen in prodajnih kondicij ter konterminirati direktni nakup tujih tvrdk pri komercialno popolnoma neorijentiranih producentih. Vsi producenti pa, ki niso v stalnem in vsakodnevem stiku z zunanjo trgovino in ki vsled pomanjkanja trgovske rutine in organizacije ne morejo slediti hitri spremembi tržnih razmer naj bi v lastnem interesu nikakor ne iskali sika s tujimi kupci. Uvaževati bi morali vsi, da je danes domača trgovina tisti faktor, ki skuša vzdržati cenam zdravo relacijo napram mednarodni pariteti in da je edina ona tisti regulator, ki blagodejno ureja obtoč v organizmu male in velike gozdne posesti v Sloveniji. Če se ta regulator uniči ali tudi samo oslabi, pride celo gozdno gospodarstvo pod pritisk, ki bo ustvarjal konstantno dispariteto. Čim večja bo dispariteta, tem manjša bo tudi rentabilnosta gozdne posesti, tem večji konečni trgovski dobički, ki bodo odhajali preko meje. Ta proces je dovršila italijanska lesna podjetnost na Koroškem. Naj bi bila Koroška v tem oziru svarilen vzgled vsem našim gozdnim posestnikom. To je resen memento, ki naj ga vsi prizadeji dobro uvažujejo.

Gospod Mussolini ustvarja z nami sporazum, praktično izrabljajo ga pa bodo njegovi strokovnjaki, ki so vredni svojega mojstra. Slovensko lesno gospodarstvo od tega sporazuma ne bo imelo koristi, škode pa naj ga obvaruje dobra volja in spretnost posameznikov ter uvidevnost naše velike in male gozdne posesti.

Kako se kolkujejo računi?

Pojem trgovskega računa.

Za trgovske račune, ki so zavezani kolkovini, se smatrajo vsi spisi, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, katere izvirajo iz njihovega posla drug drugemu ali drugim osebam, ne glede na to, ali se v njih potrjuje izplačilo ali ne in ali je račun saldiran ali ne. Računi so torej poročila trgovca na kupca o terjatvi, nastali iz trgovskega opravila. Kolkovini zavezani računi morajo vsebovati podatke o vrsti blaga in ceni. Dobiti ga mora oni, ki je kupil blago (destilator). Ako manjka eden teh pogojev, odpade kolkovna dolžnost. Zaraditega so prepisi računov, ki jih napravi trgovec za lastno evidenco ali ki jih priloži tožbi ali priglasitvi terjatve kot računi kolka prošti, pač pa so zavezani, kadar se prilagajo tožbam ali priglasitvam terjatve, kolku za priloge (2 Din — tar. posl. 2.).

Prepisi in duplikati računov se morajo istotako kolkovati, kakor originalni računi. Tudi ako se račun vplete v tekst trgovske korespondence ali se ga sestavi na koncu pisma, je zavezan kolkovini.

Podpis je za kolkovno dolžnost brez pomena, zadostuje že, ako se iz računa samega more posneti iz nadpisa ali iz štampilje, kdo ga je izdal.

Računi in konsignacije o blagu, ki se pošlje na ogled ali na izbiro, niso zavezani kolkovini, ako ne utemeljuje nobene terjatve, pač pa so zavezani kolkovini dobavni listi, ako vsebujejo podatke o vrsti in množini blaga in o enotnih cenah.

Računi, ki jih izdajajo osebe, ki niso trgovci ali obrtniki, ali tudi ti o opravih, ki ne spadajo v njihovo stroko, niso zavezani kolkovini. Tak računi se kolkujejo, ako so saldirani edino s pobožniškim kolkom po tar. posl. 33. (1/2%).

Pri računih, obstoječih iz več pol, se kolkuje vsaka pola enako po višini v celotnem računu izkazane terjatve.

Za račune se smatrajo tudi izpiski računov, note, popisi blaga in njih prepisi.

Višina kolkovine.

1. Do 1. oktobra 1916 je znašal računski kolek:

pri računu do 20 K . . . — vin
pri računu do 100 K . . . 2 vin
pri računu nad 100 K . . . 10 vin

2. Izza dne 1. oktobra 1916 do 6. aprila 1920:

pri računu do 20 K . . . 2 vin
pri računu od 20 do 100 K . . . 10 vin
pri računu od 100—1000 K . . . 20 vin
pri računu nad 1000 K . . . 50 vin
od vsake pole.

3. Od 6. aprila 1920 do 1. septembra 1921 so bile pristojbine pod 2. povišane za 100%.

4. Izza dne 1. septembra 1921:

pri računu do 100 Din . . . 10 par
pri računu nad 100 Din . . . 20 par

Računi, ki se predlagajo državnim in samoupravnim blagajnam ali blagajnam onih naprav, ki so v upravi države, ako se potrjuje na njih prejem vsote, označene v računu, a se ne prilaga posebna priznanica o prejemu te vsote, so zavezani taksi po tar. posl. 33. (pobožniškemu kolku, ki znaša 1/2%). Ako se predloži račun in priznanica, se plača za račun računski kolek, za pobožnico pa pobožniški kolek.

Računi zasebnim strankam so zavezani le računskemu koleku tudi, ako se na njih v katerikoli obliki

potrjuje prejem v računu izkazane vsote.

Za knjižice, na katere jemljejo posamezniki blago od trgovcev ali obrtnikov, ki jim blago zapisujejo v te knjižice, bodi da jim blago neposredno oddajajo, bodi da ga jim pošiljajo, se plačuje taksa 1 Din na leto, ki se prileplja na prvi strani knjižice in uničuje s tem, da se čez kolek napiše ime (trgovčeve ali obrtnikovo) in dan, ko se je prilepila.

Uničenje računskih kolekov.

Zakon o taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 sam ne določa ničesar, kako naj se računski koleki prilepljajo in uničujejo. Le v pravilniku k temu zakonu je v členu 56., št. 3 določeno, da se prilepljanje in uničevanje kolekov vrši na enak način, kakor za priznanice.

Glede teh pa določa člen 55., št. 6 pravilnika, da se koleki prilepljajo na priznanice v pravnem prometu, preden se napiše listina, pod nadpis listine tako, da nadpis ni spisan čez koleke, nego nad njimi, uničujejo pa se s tem, da se prva vrsta vsebine listine napiše čez prilepljene koleke in sicer tako, da se prične pisanje na čistem papirju in nadaljuje čez koleke.

S tem je v smislu člena 25. zakona o taksah in pristojbinah razveljavljen razpis bivšega finančnega ministrstva z dne 18. septembra 1916, drž. zak. št. 313, ki je vseboval glede prilepljenja in uničevanja računskih kolekov za interese izdajalcev olajšave. Te olajšave so obstajale v tem, da je bilo uničevanje dopustno tudi s štampiljko firme, dalje da se je smelo dati računске koleke razvrednotiti uradno ali pa, da se je uporabljalo za račune računске golice ali prazen papir z uradno natisnjenim računskim kolekom.

Preje veljavni način razvrednotitve računskega koleka je veliko bolj vstrezal interesom trgovcev in obrtnikov. Zaradi tega so ga pridržale Českoslovaška in Avstrija, pa tudi pri nas se uničevanje računskega koleka s štampiljko še vedno tolerira; toda priporočljivo je, držati se novejših predpisov.

K. Tiefengruber:

Svetovni pomen radio-brzjava.

Do novejših dobe še je bila izraba brezžičnega brzjava več ali manj pridržana armadi in mornarici, stvar je bila za privatne podjetnike deloma predraga, deloma pa celo ustrojstvo ni bilo za občni promet sploh prirojeno.

Takoj po svetovni vojni se opaža razvoj radio-tehnike tudi izven vojaških krogov, v prvi vrsti kot posredovalni pripomoček za trgovska poročila.

Posebno ugodnost nudi ta velepomembna iznajdba za take slučaje, kjer treba poročila iste vsebine hkrati razširiti na večje število naslovnikov na raznih krajih.

Brezžično omrežje se razpenja danes do malega čez celo površino zemeljske oble ter služi v prvi vrsti posredovanju komercialnih poročil iz trgovskih središč po celem svetu. Tehnično in gospodarsko pomeni radio-služba ogromno prednost napram običajnemu brzjavu.

Na evropski celine je danes postaja Nauen na Nemškem najimenitnejša in največja radio-centrala; od tam segajo brezžični valovi nepo-

sredno do Moskve, v Rim, sploh po celi Evropi. Pred kratkim so premostili z brezžičnimi zvezami Atlantski ocean, tako da postaja Nauen direktno občeje s Severno in Južno Ameriko, z istočno Azijo ter ima stalno zvezo s Pekingom.

Za poročevalno službo med ruskim zapadom in ostalo Evropo je brezžična zveza danes merodajna.

Od Moskve naprej je brzjavni promet namreč precej nezanesljiv, brzjavke se večkrat posredujejo, pogosto cenzurirajo in včasih celo inhibirajo ali pa popačijo.

Vseh teh ovir radio-brzjav ne pozna. Brezžično-brzjavno omrežje je posameznih držav stoji v medsebojni zvezi ter tvori kontinentalno celoto, ki je spojena zopet s svetovnim omrežjem, tako da se posredovanje vrši skoraj brez zamud.

Iz brezžičnega brzjava se je v najnovejši dobi izcimila brezžična telefonija, od katere pričakuje ves kulturni svet nepreglednih ugodnosti za napredek prosvete. Ta panoga moderne prometa se je razvila iz takozvane »Broad-Casting« službe

newjorške brezžične telefonske družbe. Glavna postaja tega ameriškanskega podjetja izdaja znanstvena, trgovska, politična in druga poročila na naročnike, kojih število in oddaljenost nikakor ni omejena, trenutno ima podjetje preko 1 milijon strank, katere redno postreže potom mnogoštevilnih podružnic z brezžičnimi telefonskimi poročili.

Oddajalni aparati brezžičnih postaj »Broad-Casting« podjetja delujejo vsak dan neprenehoma, naročniki si svoje sprejemne aparate postavijo v soglasje s poljubno oddajno postajo. Nekaj časa poslušajo naročnik razne dnevne novice, borzne tečaje itd., potem kretno prejemalnik, da uživa razvedrilo z godbo ali pejem, predavanjem ali kar si bo.

Zvečer se omogoča naročnikom, da doma poslušajo umetne koncerte, gledališke predstave, sploh vse, kar ugaia ušesu; to pa brez najmanjšega truda v dovršeni izvirnosti.

Večje število kino-podjetij je pridruženo brezžičnemu telefonskemu okrožju; predstave se vrše na brezžično znamenje, godba pa jim svira za vse enakomerno od oddajne postaje.

Prej ko marsikatera druga evropska država si je današnja Rusija

prisvojila vrline brezžične službe.

Spoznala je kmalu neprecenljivo socialno in gospodarsko korist te epohalne iznajdbe ter jo na vse mogoče načine pospešuje.

Brez ozira na neprimerno visoke stroške gradi Rusija preko cele obširne države brezžične naprave, celo železnični brzojaj je deloma z brezžično napeljavo nadomeščen.

Zanimanje za to tehnično stroko je ravno v Rusiji slednji čas jako živahno postalo, skoraj gotovo, da bo kmalu ta država v tej panogi prometa uspešno z ostalim svetom tekmovala.

Radio-postaja v Moskvi je spojena z vsemi trgovskimi središči lastne države, z važnejšimi mesti zapada ter sega daleč nofri v azijsko Sibirijo; sicer je to šele začetni pojav, brez dvoma se razvije ta tehnika do dovršenosti, in upajo merodajni krogi, da se polagoma centralizira vsa poročevalna služba na brezžični sistem.

Rusija, ki je ostala dosedaj od zapadnega sveta precej osamljena, poseže s posebno vnemo po sredstvih se kulturno zblizati naprednim narodom; v tem stremljenju jo podpira vlada, ki uvideva, da je treba znanosti, osobito tehnični, odpreti vsa pota ter ji omogočiti dostop do skrajnih mej mogočne države.

Višjega deželnega sodišča svetnik dr. Edvard Pajnič:

Kolebajoča vrednost denarja in pravne razmere.

(Nadaljevanje.)

VI.

Vpliv padle vrednosti denarja na periodične vzdrževalnine, rente, alimentacije, živežne nadomestke se je po naših sodiščih v obče v tem smislu priznaval, da je potreba skladno z naraščajočimi draginjskimi razmerami te periodične dajatve zvišati. Avstrijska sodišča, posebno najvišje sodišče na Dunaju, stoji pa še v pretežni množini takih slučajev, da vsaj pogodbeno določene preživnine ni zvišali, češ da se v notranjosti države vrednost denarja zakonito ni izpremenila. Tako je avstrijsko vrhovno sodišče določilo glede pogodbeno določenega denarnega nadomestka za preživitev. Ta denarni nadomestek se je bil določil po notarskem pismu prevžitkarju za slučaj, da ne bi hotel ali ne mogel več prebivati pri svojem sinu (tu obvezancu) na predvojnih 200 K na leto. Vžitkar je v povojnem času zahteval, da naj se ta nadomestek primerno glede na silno padlo vrednost denarja zviša. Vrhovno sodišče na Dunaju pa je mnenja, da nadomestka ni zvišati, da ga pogodba sama ne predvideva in da je ostala krona pač krona, kakršna je bila preje. Seveda taka odločba nije naravnost pravici v obraz. Saj je vendar preživežni nadomestek v denarju po volji strank, ki so ga pogodbeno določile, namenjen v to, da da prejemalcu-vžitkarju potrebna sredstva za preživljanje. Beseda nadomestek vendar že sama znači, da se je gotova denarna vsota določila v primerjanju dolžnih naravnih dajatev. Če bi teh predmetov, potrebnih za vsakdanje preživljanje, vžitkar ne mogel več kupiti za tako vzdrževalnino, ne ustreza le-ta več ne namenu, ki sta ga stranki imeli pri sklepu pogodbe pred očmi. Priznanje gre našemu stolu sedmorice, ki je po smislu ravno povedanih načel tak predvojni živežni nadomestek primerno padli vrednosti denarja za sedaj določil v 70 kratni predvojni višini.

Ravno tak ali zelo podoben je položaj, kadarkoli se je v pogodbi izven sodišča ali v poravnavi pred sodiščem določila taka vzdrževalnina, ki jo imajo dobiti n. pr. otroci od staršev, nezakonski otroci od nezakonskega očeta, žena, živeča ločeno od moža, od naslednjega.

Vse take pogodbe in poravnave se sklenejo pod neizraženim, a samobesbi umljivim pogojem, da se pravne razmere nepriznane ne izpreme (S 1389 o. drž. zak.). Pa opomni je še, da so deloma iz javnopravnih razlogov obvezanci dolžni drugega pogodnika vzdrževati in

da se le-ta (velja to osobito glede otrok) niti ne more odpovedati takim pravicam, posebno če ima zadostnega lastnega premoženja.

Dogajali so se često slučajji, da je nezakonski oče izplačal nezakonskemu otroku po odobritvi varstvenega sodišča enkrat za vselej odpravnino, hoteč se tako izogniti nadležnemu plačevanju mesečnih alimentacijskih zneskov. Po mojem mnenju so naša sodišča opravičeno hudi v takih slučajih z ozirom na padlo vrednost denarja in naraščajočo draginjo določila zopet plačevanje zvišane vzdrževalnine na mesec. Kar se tiče zakonske žene, ki je glede vzdrževanja v prihodnje (S 91 o. d. z.) sklenila s svojim možem poravnavo, v tej sprejela enkrat za vselej odpravnino in se celo njenemu zvišanju odpovedala, odločila so naša sodišča v konkretnem slučaju, da tudi glede na izpremenjene razmere ne gre zvišati te preživnine. Pripomni je seveda, da je ložiteljica imela še dokaj lastnega premoženja za preživljanje, razen tega pa je zadevno poravnavo sklenila z možem že v povojnem času, ko je bilo možno, da pade vrednost denarja še nadalje, predvidevali. Sicer pa bi bilo tudi tu zvišati preživnino glede na padlo vrednost denarja.

Dodati je le še, da je istim polom možno doseči pri nas tudi zvišanje po sodnih sklepkih v izvenspornem postopanju ali po pravomočnih sodbah določbe vzdrževalnine.

Glede rent, določenih trajno v služku in pridobitku oviranemu poskodovancu (S 1325 o. d. z.), naj bi ravno tako veljala gorenja načela.

(Dalje prihodnjé.)

Trgovina.

Zveza trgovcev v Zagrebu proti neopravičeni prisilni poravnavi. Zveza trgovcev v Zagrebu je poslala listom sledeči komuniké: »Osrednji upravni odbor Zveze trgovcev na Hrvaškem in v Slavoniji, pomnožen z načelniki zveznih sekcij, je na svojem sestanku dne 14. t. m. razpravljaj o neprimernem pojavu zadnjih mesecev, da zahteva neprimerno mnogo trgovcev prisilno poravnavo. — Zvezna uprava obsoja vsakega trgovca, ki izkorišča obstoječe nedostatke današnje zakonodaje, da se obogati potom prisilne poravnave in je v te svrhe že intencijativno podvzeta akcija pri društvu za zaščito upnikov z zahtevo, da se vsakega, ki ne more opravičiti prisilne poravnave, brezobzirno prisili v konkurz. Razun tega bo vsak trgovec, kateri zahteva lahkomišelnost in brez dokazane in neizogibne potrebe prisilno poravnavo, zapadel preziranju drugih solidnih trgovcev, ker jim krši ugled in škoduje trgovski

Uvoz in izvoz vina iz Čehoslovaške.

republike v prvi polovici leta 1923.

Statistični podatki o uvozu in izvozu vina in Čehoslovaške republike v prvi polovici l. 1923. kažejo, da se je uvoz nasproti isti dobi v letu 1922 silno zmanjšal. Tako se je n. pr. iz Madžarske v letu 1922 uvozilo vina za 28,183.190 Kč in v isti dobi l. 1923 samo za 3,880.314 Kč.

Ta padec uvoza pa ne gre samo na račun zvišane vrednosti češke valute, kar sledi že iz tega, da se je v letu 1922 do konca junija, torej v 6 mesecih uvozilo vsega vina za 45,401.225 čeških kron, l. 1923 do konca julija, torej v 7 mesecih pa le za 12,874.726 čeških kron.

Največ vina se je v dobi prvih 7 mesecev l. 1923 uvozilo v Čehoslovaško iz Madžarske (za 3,994.880 Kč), nato iz Italije (za 3,267.570 Kč) in končno iz Francije (za 1,451.436 Kč). Na vse ostale države odpade ostanek v vrednosti 3,660.840 Kč uvoženega vina. Koliko od tega odpade na našo državo, poročilo ne navaja, brez dvoma pa razmeroma malo, medtem ko bi lahko naša država velik del na Madžarsko in Italijo odpadajoče množine uvoženega vina potegnila nase, ako bi vlada in drugi merodajni faktorji storili svojo dolžnost in z vso silo pospeševali naš vinski izvoz, mesto da ga z raznimi carinskimi in tarifnimi neugodnostmi še ovirajo.

Nasproti temu se je izvozilo vina, od katerega pa odpade največji del na sadno vino, mošt in sadni sok, v prvi polovici l. 1922 za 3,867.000 Kč, v isti dobi l. 1923 pa za 582.686 Kč, in do konca julija 1923 za 654.457 Kč, torej tudi znatno manj kot pretečenega leta.

Največ od tega, skoraj ena tretjina vsega čehoslovaškega izvoza gre v Avstrijo (5,278.939 Kč), v drugi vrsti pa pride v poštev Švica (139.668 Kč).

Ako prodaja Čehoslovaška, ki ima nadprodukcijo vina, svoje vino v Avstrijo in Švico, bi to tem lažje storila naša država. Pa tu je treba zopet vsestranske podpore vlade in pa smotrene organizacije vinske trgovine, kar nam — žal — oboje primanjkuje. Mi se n. pr. še do danes nismo potrudili, da bi se z našimi vini udeležili niti onega praških velesejmov in tako vsaj pokazali češki publiki, kaj producira mo in kaj imamo na prodaj. Pri taki letargiji ne bomo dosegli ničesar in naša izvozna bilanca bo šla vedno bolj — rakovo pot.

Trboveljski premož in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

TRETJA KNJIGA.

1.

Veliko razburjenje je zavladalo po našem mestu. Od ust do ust se je z bliskovito naglico razširjala vest: »Revolucija je izbruhnila v Vzhodni provinci!« Prebivalstvo, kjer se je vselja začela, je bilo namreč skrajno nezadovoljno z obstoječo upravo ter je že dolgo skrivaj godrnjalo nad prevelikimi davki in drugimi dajavami, ki mu jih je nalagala država. Na ta način niso imeli težkega dela nekateri hujšakači, ki so naščuvali ljudstvo do tega koraka, kajti iskrica je že dolgo tlela, in bilo jo je treba le razpikati, da je izbruhnil plamen. Uporniki so si izvolili svoje poglavarje, se oborožili s starimi puškami, kosami, kar je pač kdo premogel, ter se skušali vojaško organizirati. Zasedli so že več mest, in bilo se je bači, da ne pričnejo prodirati še dalje.

Vesti o teh dogodkih so v živo zadeli trdko Schröter. Pred kratkim časom ji je namreč odposlal neki podjetni trgovec veliko pošiljko komisijskega blaga, koje vrednost je znašala okrog dvajsetstisoč tolarjev; bil mu je po tamkajšnji navadi večji del zneska plačan polom menice v naprej. Karavana voz, ki bi imela pripeljati to blago, je morala potovati skozi sedanjo uporno provinco in se je po zadnjem poročilu, ki ga je prejel Schröter, nahajala zdaj v nekem mestu sredi nevarne dežele.

Že pozno zvečer stopi v Antonovo sobo sluga in mu javi, da želi principal še danes govoriti z njim. Anton urno sledi slugi. Principal ga je pričakoval stoji pri mizi, poleg njega na stolu se je nahajal potni kovček. Sabina je molče prinašala razne stvari, o katerih je menila, da so koristne na potovanju. Urno je vrgla pogled na Antona ter zopet poveseila oči, ko je na njegovem obrazu čitala isto, kar je njo samo navdajalo s temno sluhijo.

Principal je s prijaznim smehljajem sprejel Antona: »Oprostite, da vas tako pozno nadlegujem, toda upam, da ste bili še pokoncu. — Znano vam je, da se nahaja večja

množina našega blaga v deželi upornikov. Jutri zjutraj sem se odločil, odpotovati do meje, da se po možnosti informiram, kaj je z blagom in da nato podvzamem nadaljnje korake.«

Z boječo napetostjo je poslušala sestra njegove besede ter skušala z njegovega obraza razbrati, česa iz ozira do nje ni izgovoril. Anton pa je pričel takoj z gotovostjo slati, da namerava ili principal čez mejo v revolucionarno deželo.

Stopil je bliže ter s prosečim glasom dejal: »Ali bi ne mogel jaz napraviti tega pota meslo vas? Sicer vam nisem dal še nikoli povoda, da bi mi mogli zaupati v tako važni stvari, vendar vam zagotavljam, gospod Schröter, da se bom do skrajnosti potrudil.«

»Lepo je to in zahvaljujem se vam za te besede,« je odvrnil trgovec: »vendar ne morem sprejeti vaše ponudbe; s tem potovanjem bodo združene razne težkoče in ker je dobiček moj, je naravno, da tudi ves trud jaz sam nase vzamem. — Nameravam pa vas pustiti tukaj z nekim naročilom, v slučaju, če bi se še ne vrnil pojutrišnjem zvečer.«

Sabina, ki ju je do zdaj v strahu

poslušala, je prijala brata za roko ter mu tiho dejala: »Vzemi ga seboj!«

Ta podpora je dala Antonu nov pogum. »Ako me že samega nočete poslati, mi vsaj dovolite, da vas spremljam; morda vam še koristim v kaki stvari.«

»Vzemi ga seboj!« je proseče ponovila Sabina.

Trgovec počasi obrne pogled od sestre na pošteni Antonov obraz, ki je žarel notranjega navdušenja, ter končno odvrne: »Naj bol jutri zgodaj zjutraj torej odputujeva. Do mojega povratka prevzame Jordan celo vodstvo. Lahko noč, gospod Wohlfart, in pripravite sel.«

Ko je zjutraj korakal Anton iz hiše, ga je pri izhodu pričakovala Sabina ter ga prijala za roko: »Wohlfart, varuj se mojeg brata pred nevarnostmi!« — Anton ji to najsvečejše obljubi, se potiplje še za svoji nabiti pištoli, ki ju je podedoval od Finka, in stopi v voz. Bil je vesel, srečen in ponosen na zaupanje svojega principala in čutil se je zvišvenega, da ga je ta priložnost tako zblizala z rodbino.

(Dalje sledi.)

časti. — Zvezna uprava bo, zvesta svojemu temeljnemu načelu, najenergičneje ščitila interese vsakega solidnega trgovca, medtem ko bo nesolidne pojave v trgovskemu stanu prepustila zaslužni usodi.

Sejmi. Ministrstvo trgovine in industrije oddelek v Ljubljani, je odbilo prošnjo občine Planina za dovolitev nadaljnjih 4 letnih živinskih sejmov.

Čehoslovaška uvaža žito neposredno iz Rusije. Tržaški listi poročajo, da se v tržaškem prostem pristanišču izkrcava ladja, ki je priplula iz Odeze in ki je privozila 3000 ton ruskega žita. Blago je določeno za neko tvrdko v Pragi. Prevoz v Trst je trajal 15 dni, izkrcavanje se vrši normalno.

Trgovinska pogodba med našo kraljevino in Japonsko. Pregovori, ki so se vodili na Dunaju med našo kraljevino in Japonsko za sklenitev trgovinske pogodbe, so se končali in projekt pogodbe, katerega so naši delegati podpisali že v drugi polovici meseca novembra, vsebuje sledeča vprašanja: 1. Vzájemni blagovni promet. 2. Vzájemno tretiranje državljanov. 3. Plovitba. Rok trajanja ni predviden in dogovor traja tako dolgo, dokler ga ona izmed strank ne odpove, nakar ostane v veljavi še 6 mesecev.

Čehoslovaška se pripravlja na nove trgovinske pogodbe. Čehoslovaški trgovinski minister pripravlja načrte za sklenitev trgovinske pogodbe med Švedsko in Čehoslovaško, ki bo sklenila na ključni večje ugodnosti. Z druge strani se pripravlja material za sklenitev analognih pogodb s Finsko in z Dansko. Tudi se bo že v kratkem izvršila izpopolnitev že podpisane grško-čehoslovaške trgovinske pogodbe.

Obrt.

Zadragam v vednost! Oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani je pridobil v smislu odst. 1. § 112 o. r. konjske mesarje in prekajevalce konjskega mesa k obrtnim zadragam mesarjev, v krajih pa, kjer zadraga mesarjev ne obstoja, onim zadragam, pri katerih so vključeni mesarji. Obenem je oddelek potem obrtnih oblasti I. stopnje pozval v pošte prihajajoče zadruge, da lozadavno spremembo brez sklepa zadružnega obnena zbora vpišejo v zadružna pravila ter pet primerkov istih predložijo oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani.

Denarstvo.

Prvo letošnje poročilo naše Narodne banke. Prvo poročilo, ki ga je izdala letošna naša državna Narodna banka, je v glavnem zadovoljivo. Cirkulacija novčanice se je sicer od 1. do 8. pomnožila za 70.647.410 Din na 5.860.880.033 Din, toda zato se je tudi bančna metalna podlaga ojačila za 21.322.433.31 Din na 460.141.696.30 Din.

Zaščanje bančnih kondicij v Avstriji. V Avstriji se je napravil začetek za znižanje zelo visokih bančnih kondicij. Vrhila se je seja kartela bank, ki je za sedaj sklenila, da se zniža provizija v deviznem poslovanju od 8 na 6 promille.

Delnice kot plačilno sredstvo. Budimpeštanski poslovni krogi so uvedli novo metodo plačanja. Večina trgovcev je v svojih izlozkih razobesila razglas, da sprejema namesto denarja tudi delnice, ki se obračunavajo po zadnjem povprečnem tečaju. Sicer zgubi s tem država davok na promet vrednostnih papirjev, toda trgovina si je tako opomogla iz zagate in prišla do novega prometnega sredstva.

Ukrepi francoske vlade za ustalitev franka. Ministrski svet je odobril predlog finančnega ministra de Lasteyrie glede ukrepov za ustalitev franka. Ti ukrepi stremijo za učinkovitim ravnotežjem bilance državnih stroškov. To bilanco je težilo finančno breme 100 milijard frankov, ki jih je uporabila Francija za upostavitve opustošenih krajev in ki bi jih morala plačati Nemčija; toda ker ni Nemčija plačala, je morala najeti notranje posojilo, ki ni ravno ugodno uplivalo na finančni položaj države. Ker Francija neče čakati na Nemčijo, da bi plačala te dolgove, je finančni minister izdelal načrt, na podlagi katerega se bodo zvišali vsi davki za 20%. Poleg tega se ne bo dovolil nikakr povišek državnih stroškov. Ravno tako bodo zaenkrat opušteni vsi načrti socialnega zavarovanja in pokojnin.

Davki.

Gostilniški računi. Na razne govoriče, da je finančni minister naknadno oprostil gostilniške in kavarniške račune, ki ne presegajo vsote 10 Din, lakse po tar. posl. 34. prislojbinskega zakona (20 par), objavljajo hrvaški časopisi uradni komunikacije, ki ugotavljajo, da so te govoriče neosnovane. V komunikaciji se interese ali opozarjajo, da je za vsaki ljudi najmanjši potrošek jedi ali pijače v lokalih, ki jih navaja tar. posl. 34., izdati račun na uradnem monopolnem obrazcu. V primeru, da bi se spričo majhne vsote na zahtevo stranke ne izdal formalni račun, se mora kljub temu uničiti en obrazec blanketa s tem, da se prečrta taksina marka in na ta način prepreči ponovna poraba takega računa.

Izvoz in uvoz.

Izvoz hrastovega lesa. Po statistiki generalne direkcije carin je bilo leta 1923 izvožen iz naše države 142.560 kubičnih metrov lesa. V Italijo je šlo te količine 96.420 kubičnih metrov. Glavni naš odjemalec hrastovega lesa je Francija, vendar je ta trgovina s hrastom med našo državo in Francijo po novem letu zelo nazadela.

Trgovski register.

V trgovski register so se vpisale nastopne tvrdke: 10. Sedež: Kočevje. Besedilo firme: Carbonaria družba z o. z. za eksport oglja in drv v Kočevju. — Izbrisala se je nastopna firma: 24. Sedež: Brežice. Besedilo firme: Prvo Posavsko stavbeno podjetje in lesna trgovina Warletz, Pečnik in drug.

Razno.

Volitve v dohodninsko komisijo.

Vsa gremijalna in združna tajništva prosimo, da nam po izvršenih volitvah v dohodninsko komisijo naznanijo izid volitev, da bomo mogli sestaviti popolno listo novoizvoljenih članov in namestnikov.

Uredništvo »Trgovskega lista«.

Vzorčni čehoslovaški muzej v inozemstvu. Čehoslovaška vlada namerava ustanoviti v Montrealu (Kanada) permanentni vzorčni muzej. Muzej iste vrste se bo ustanovil tudi v Londonu pod avspicijami čehoslovaškega konzulata v Londonu.

Prazniki v Italiji. Mussolinijeva vlada je izdelala nov odlok, s katerim se je rešilo vprašanje praznikov. V odloku se določa: Člen 1. Seznam običnih in državnih praznikov ter slavnostnih dni je določen tako-le: a) Obični prazniki: vse nedelje, novo leto, sv. trije kralji, 21. april (obletnica ustanovitve Rima), vnebohod, sv. Rešnjé Telo, dan sv. Petra in Pavla, vnebovstajé M. D., 20. septembra, vsi sveti, 4. novembra, spočetje M. D. in božič; b) državni prazniki: prva nedelja v juniju (proslavitev ujedinjenja Italije in ustave); 4. novembra (obletnica zmage); c) slavnostni dnevi: 21. april (obletnica ustanovitve Rima), 24. maja obletnica vojne napovedi), 20. septembra (obletnica zasedbe Rima s strani italijanske vojske), 11. novembra (kraljev rojstni dan). Člen 2. Občine bodo morale praznovati državne praznike in slavnostne dneve po veljavnih določbah ter določiti v svojih proračunih za to potrebne svote. Člen 3. Preklicane so vse določbe, ki niso v soglasju s tem odlokom, ki bo predložen parlamentu, da ga izpremeni v zakon.

Jubilej dunajske borze. Dne 16. t. m. je praznovala dunajska borza 75 letnico svojega obstanka. Slavju je prisostvoval tudi Zvezni predsednik in kancler, ter generalni komisar Društva Narodov.

Več javnosti. Pod tem naslovom objavlja »Jutro« z dne 17. januarja t. l. članek, ki zahteva glede poslovanja upravnega sodišča v Celju več javnosti, osebno glede objave razsodb, ki so za pravno pojmovanje, odnosno za interpretacijo zakonov velikega pomena. Z izvajenji tega članka se popolnoma strinjamo in želimo tudi od svoje strani, da se objavljane razsodbe čimprej zadovoljivo uredi, ker so poleg uradov in oblaslev ravno pridobitni krogi v prvi vrsti zainteresirani na tem, da se seznanijo z judikaturou upravnega sodišča.

Povratek westfalskih rudarjev. Naša vlada je dovolila 200.000 Din kredita za vrnitev slovenskih rudarjev na West-

felskem, ki so vsled velike brezposelnosti izpostavljeni največji bedi. Spomladi se vrne okoli 40.000 naših rudarjev, ki bodo dobili delo v Bosanskih rudnikih. Kakor čujemo, je tudi naša Trgovska in obrtniška zbornica uvedla pri domačih rudniških podjetjih pismeno anketo ali bi ne bilo mogoče zaposliti tudi nekaj rudarjev Sloveniji.

Državna nabava morske soli. Uprava monopolov je sklenila, da v najkrajšem času izvrši nabavo milijona kg morske soli. Nabava se bo izvršila potem neke italijanske firme in to za ceno 93 frankov za 1000 kg.

Pred ustanovitvijo Poljske banke. Ministrski predsednik je imenoval odbor 5 članov za organizacijo emisijske banke, ki se bo imenovala »Poljska banka«. Za ravnatelja te banke je določen bivši finančni minister Stanislav Karpinski. Imenovani odbor bo najprej sestavil poslovnik za banko.

Pošiljatve znamk v Rusijo. Ljudski komisar za pošto in brzojav Zveze ruskih sovjetskih republik sporoča, da tvori izmenjava poštinih znamk v svrhu zbiranja znamk državní monopol. Kdor hoče poslati v Rusijo kakšno slično pošiljatev, naj jo naslovi na Délégue pour la philatelie et les bons de monnaie dans l'Union des republicues socialistes des soviets, Moscou, Tverskoj Boulevard 12. V slučaju prestopka bo ruska vlada zaplenila pošiljatev, ki bodo brez označbe »Timbres poste«; one pa, na katerih bo stala ta označba, bo vlada vrnila pošiljatelju.

Zračni promet Turin—Trst. V italijanskih aeronavtičnih krogih se dovršuje načrt za redno zračno zvezo med Turinom in Trstom. Promet se bo vršil s hidroavijoni v smeri reke Po. Vmesne postaje bodo v Casalmonferratu, Paviji, Cremoni, Mantovi in Benetkah. Vožnja bo trajala 5 ur. Sprva bodo letala prenašala samo pismene pošiljke in blagovne vzorce.

Tržna poročila.

Ljubljanski živinski sejem (16. t. m.). Dogn 176 konj, 95 volov, 41 krav, 4 teleta in 2 plemenska prašička. Cene za 1 kg žive teže v Din: goveda I. 14, II. 12.50, III. 11, buše in slabša živina 10 do 10.50, krave za klobase 6.50 do 9. Kupčija je bila precej živahna.

Cene žitu. Novi Sad, 15. januarja. Pšenica 335—342.50, ječmen 275, za pivovarne 280—285, koruza 227.50 do 235, koruza 250—260, moka št. 0 530, št. 5 405, št. 6 320—330, št. 7 270—280, fižol 685—700, orobri 145 do 180 Din. — Dunaj, 15. januarja. Pšenica, jugoslovska 3450—3525, rž domača ali češkoslovaška 2725—2825, madžarska 2725—2775, ječmen češkoslovaški 3000 do 3350, ječmen za krmo 2300—2500, koruza 2900—3000, nova 2750—2850, moka za kruh, domača 4000—4200, krušna moka prvovrsna 2350—2450, drugovrsna 1900—2000, ržena moka domača, prvovrsna 4250—4350 avstrijskih kron.

Tržne cene v Mariboru dne 15. januarja 1924. 1 kg govejega mesa I. Din 25—27, II. 22—24, III. 16—20; 1 kg svežega jezika 24; 1 kg vampov 7—10; 1 kg pljuč 9; 1 kg gobca 10; 1 kg možgan 20; telečina: 1 kg telečine I. 26—30, II. 24—25; 1 kg jeter 24; 1 kg pljuč 15; 1 kg prašičjega mesa 30—40; 1 kg sala 38; 1 kg pljuč 18; 1 kg jeter 20; 1 kg ledvic 25—30; 1 kg glave 20—25; 1 kg slanice 35—40, papricirane 44, prekajene 41; 1 kg mašti 40; 1 kg prekajenega mesa 40—50. — Drobnica: 1 kg koštrunovega mesa 17.50—20. — Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 12—14, II. 8—10. — Kože: 1 konjska koža 150—200, 1 kg goveje kože 17.50 do 22.50; 1 kg telečje kože 30; 1 kg svinjske kože 11.50; 1 kg gorenjega usnja 120; 1 kg podplafov 80—125. — Perutnina: 1 majhen piščanec 20—25, večji 20—40; 1 kokoš 45—55; raca 45—70; gos 80—140; golob 12—17; majhen do-

mač zajec 20, večji 30. — Divjačina: 1 zajec 60—80, 1 kg srne 15—20. — Ribe: 1 kg krapov 35, belic 30, ščuk 30. — 1 liter mleka 3.50—4; 1 l smetane 16 do 80; 1 kg sirovega masla 50; masla 60; 1 kg polementalskega sira 65, trapistovskega 30, grajskega 45, parmezana 150; 1 kos sirčka 6—10, 1 jajce 2—2.50. — Pijača: 1 l novega vina 8 do 11, starega 12—15, piva 6.50, 1 stekl. piva 3.25; 1 l žganja 30. — Kruh: 1 kg belega 7, črnega 6; 1 žemlja 0.50. — Specerijsko blago: 1 kg kave I. Din 65, II. 40—55, praženc I. 48—70; 1 kg soli 3.50; 1 kg sladkorja 23.50; v kristalu 21, v kockah 23; 1 kg pšeničnega škroba 20, riževega 30; 1 kg riža 7.12; 1 l olja namiznega 30, bučnega 37; 1 kos mila 18 Din. — Žito: 1 kg pšenice 3.25, rži 3, ječmena 3, ovsa 3, koruze 3.50, proša 4, ajde 3, fižola navadnega 5—7, leče 14 Din. — Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 Din 6.50; št. 2 Din 6; št. 4 Din 5.75; št. 6 Din 5; št. 7 Din 4.25; 1 kg prosene kaše 7.50, ješprenja 6.25, orobob 2; 1 kg koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6 Din, pšeničnega 7 Din; 1 kg ajdove moke Din 7—8 Din; 1 kg kaše 7, 1 kg ržene kave 10, 1 kg cikorijske 25 Din. — Krma: 1 q sena 95—125, 1 q slame 70—75 Din. — Zelenjava: 1 kg salate endivije 1—1.25; 1 kg poznega zelja 0.75—1.25; 1 kom. karfijske 3—14; 1 kupček špinata 1; 1 kg paradižnikov 2.50—3; 1 kom. rdeče pese 0.50, repe 0.25—0.50, 1 kg kolerabe podzemnice 0.50; krompir 1—1.25, hrena 5; kislo zelje 3; kislá repa 2 Din.

Tržišče stekla in porcelana. Na tržišču stekla je tendenca nespremenjenosti: Promet s steklom v ploščah je zelo slab, posebno s steklom za okna, ker se sedaj vsled zime in pomanjkanja denarja zelo malo zida in so se že začele slavlbe ustavile. Živahnejši promet se pričakuje začetkom spomladi. Nekako živahnejši je promet s steklom za svetiljke, osebno za cilindre ter v gostilničarski stroki. — Cene notirajo na debelo: steklo za okna 1—1.5 mm debelo 53 Din za kvadratni meter; od 2 mm debeline 56 Din, od 3 mm 80 Din; ornamentalno steklo 120 Din; zeleno steklo slabše kvalitete 2.25, boljše 3 Din, belo 3.50 Din. Cilindri št. 3 1.65 Din, št. 5 2 Din, št. 8 2 Din, št. 11 2.25 Din za komad. Steklene plošče 150 cm 35 Din, 210 cm 57.50 Din za 1 m². — Na tržišču porcelana je povpraševanje še precej veliko in promet zadovoljiv. Težko pa je dobiti češko blago, ker ga bolje plačujejo Rusi in Amerikanci. Posebno težko je dobiti belo blago, ker se veliko bolj izplača izdelovanje dekoracijskega blaga, ki ga osebno rabijo Amerika, Rusija in Francija. Drugi vzrok, da se iz Češke ne more dobiti blaga, je, ker tvornice nimajo nikakega blaga v skladiščih, temveč ga sproti odpremljajo na že naprej plačana naročila, ki so tako velika, da jim ne morejo sprohi zadoščati. Pri nas je največje povpraševanje iz Hrvatske in Slavonije.

Vinski trg. Na svetovnem trgu prevladuje z malimi izjemami popolna stagnacija. Francoska pričakuje vsekakor padca cen na drugih tržiščih, vsled tega se zadržuje nakupovanje. V zadnjem času se opaža večji promet v Avstriji. Avstrijska potrebuje inozemska vina in se obrača v zadnjem času na inozemske trge. Avstrijski vinogradniki, ki imajo v Jugoslaviji svoje vinograde, so zaprosili vlado za izvozne olajšave. Avstrijska vlada jim je dovolila prost uvoz za množino, ki jo bodo porabili za lasno potrebo. Med Avstrijo in Ogrsko je sklenjena konvencija, na podlagi katere uvaža Ogrska v Avstrijo 13% vina v mesečnih kontingentih po 16.000 hl po znižanem carinskem tarifu 30 zlatih kron pri hektolitru. Konvencija se je sklenila za 6 mesecev. Če kontingent ne bo izčrpan, se bo ista podaljšala. Italija se je obrnila na Češkoslovaško za podaljšanje konvencije, ki je izgubila veljavo dne 5. decembra 1923. Rezultat pogajanj še ni znan. Kakor razvidno, se zanimajo za izvoz Italijani in Madžari, samo naša vlada se ne gane, akoravno bi Avstrija naša dalmatinska vina močnejše vrste zelo potrebovala, in sicer za zboljšanje domačih vin. Na naših trgih je po praznikih trgovina zastala. Kmetje so v sliški, ker so zadoščeni, kljub temu pa ne pride od padca cen, ker ni nikakega zanimanja ne od strani trgovcev in tudi

ne od gostilničarjev. Z otvoritvijo prometa s Sušakom je postalo povpraševanje po dalmatinskih vinih živahnejše. Cene so trdne in nespremenjene.

Trg s semeni. Zagreb, 15. januarja. Detelja, rdeča 32-33, lucerna 26-28, repica 50-56, proso 3.50-4, laneno seme 8, leča 12-14, fižol 8-10, zgodnja karfiola 1900, zelje 100-120, koleraba 110-120, špinaca 35, solata 110-120, čebula 90-120, kumare 120, jedilne buče 90-100 Din.

Dunajski živinski trg, 15. januarja. — Svinje (mršave) 25-27, debele 26-27, domače svinje 24-26 tisoč avstr. kron za 1 kg žive teže.

Hmelj.

XXXVIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o hmeljski kupčiji v obče. Zatec, Č. S. R., 12. januarja 1924. V minulem tednu je trajalo neprenehoma povpraševanje po hmelju. Dnevno se je prodajalo po 20 do 50 bal srednje dobrega hmelja po 3950 do 3980 čk za 50 kg, prama pa po 4000 do 4040. — Na kmečkih se je tudi vse pokupilo, kar se je dalo dobiti po 3900 do 3950; sedaj se pa pod 4000 nič ne dobiva. Danes se gibljejo cene lu na trgu za prama od 4000 do 4050, za srednje blago pa

od 3950 do 4000 čk za 50 kg, vrhu tega plačujejo kupci še 2% prometnega davka. Tudi stari hmelj se je prodajal in sicer oni iz leta 1922 po 3000 do 3050, oni iz leta 1921 pa po 2200 čk za 50 kg. Konečno razpoloženje skrajno čvrsto, cene rasloče.

Dobava, prodaja.

Dobava olja za kurjavo. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 5. februarja t. l. ponovna očetna licitacija glede dobave 1000 ton olja za kurjavo.

Dobava pisalnih miz. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 8. februarja t. l. očetna licitacija glede dobave 30 pisalnih miz.

Prodaja ustnikov. Dne 5. februarja t. l. se bo vršila pri Intendantskem slagalištu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani dražba 99.077 komadov ustnikov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Pri vseh »Državnih borzah delav« v Ljubljani, Mariboru, Pljuju in Murski Soboti je iskalo od 17. do 22. decembra 1923 dela 125 moških in 53 ženskih delavnih moči.

Delodajalci so pa iskali 51 moških in 38 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 89. — **Promet** od 1. januarja do 22. decembra 1923 izkazuje 43.172 strank in sicer 19.384 delodajalcev in 23.788 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 12.633. — **Dela iščejo:** pri Državni borzi v Ljubljani: 1 steklar, 7 kovačev, 13 ključavničarjev, 5 kleparjev, 1 zlatar, 11 strojnih ključavničarjev, 1 kotlar, 2 mehanika, 2 avtomehanika, 3 elektromonterji, 22 mizarjev, 5 kolarjev, 2 sodarja, 3 žagarji, 3 sedlarji, 3 tapelniki, 5 krojačev, 3 čevljarji, 1 mlinar, 9 pekovi, 6 mesarjev, 1 natakar, 11 zidarjev, 12 pleskarjev, 2 vodovodna instalaterja, 1 fiskarski strojnik, 11 strojnikov in kurjačev, 6 trg. sotrudnikov, 1 ekonom, 1 oskrbnik, 1 prejemalec lesa, 1 strojni tehnik, 3 knjigovodje, 1 trg. poštik, 1 bančni uradnik, 1 godbenik, 21 uradnih slug, vratarjev, čuvajev, nadzornikov delavcev, 20 vajencev, 18 vajenk, 1 vzgojiteljica, 3 kontrolistice, 3 trg. sotrudnice, 3 natakarice, 1 modistinja, 2 šivilji, 1 hišnica, 9 delavk. — Pri Državni borzi dela v Mariboru: 3 gospodinjice za na deželo, 25 hlapcev, 15 viničarjev, 6 rudarjev, 2 vrtnarja, 5 kamnosekov, 2 orodna kovača, 5 podkovskih kovačev, 1 kotlar, 12 slaybenih in strojnih ključavničarjev, 1 železolar, 3 kleparji, 2 mehanika, 1 delovodja za žago, 14 zidarjev, 2 kolarja, 2 žagarja, 2 gaterista, 1 usnar, 6 sedlarjev, 1 torbar, 31 krojačev, 3 šivilji, 1 modistka, 14 čevljarjev, 2 brivca, 1 mlinar, 6 pekovi, 1 slaščičar, 1 mesar, 2 kuharja, 2 laboranta, 8 zidarjev, 3 slikarji, 5 tesarjev, 4 strojniki, 10 slug, 136 tovarniških in pomožnih delavcev, delavk, 16 trg. pomočnikov, 20 pisarniških moči, 2 uradnika, 1 so-

fer, 1 boln. strežnica, 1 boln. strežnik, 14 vzgojiteljic, 102 kuharic, gospodinj, služkinj itd. — Pri Državni borzi dela v Pljuju: 2 ekonoma, 6 viničarjev, hlapcev, 1 rudarski paznik, 3 kovači, 8 ključavničarjev, 1 klepar, 1 zlatar, 1 elektromonter, 3 mizarji, 1 kolar, 1 sodar, 1 usnar, 3 sedlarji, 2 krojača, 4 čevljarji, 1 klobučar, 6 mlinarjev, 2 peka, 1 zidar, 1 slikar, 1 strojnik, 2 kurjača, 1 sluga, 1 nočni čuvaj, 9 dninarjev, 1 paradni kočijaž, 2 hišna hlapca, 1 natakarica, 1 prodajalka, 1 kuharica, 8 služkinj, 3 pisarniške moči, 24 vajencev, vajenk itd. — V delo se sprejmejo: pri Državni borzi dela v Ljubljani: 1 avlogenični varilec, 1 kovo-fiskar, 1 mehanik pisalnih strojev, 2 lesna strugarja, 1 modelni mizar, 1 žagar, 1 predilniški mojster, 2 predilniška predelavca, 1 starejši ključavničar, ki je obenem sofer, 1 čevljarski delovodja, 16 čevljarjev, 1 sodavčar, 3 tesarji, 2 dimnikarja, 1 majer, ki je izurjen v živinoreji, 1 sirar, 13 vajencev, 1 hotelska kuharica, 1 šleparica, 1 perfektna sobarica, 4 služkinje. — Pri Državni borzi dela v Mariboru: 49 hlapcev, 18 viničarjev, 2 švicarja, 2 vrtnarja, 1 železostrugar, 2 urarja, 4 žagarji, 1 gaterist, 1 tkalec, 1 brivec, 1 krojač, 25 vajencev, 1 frizerka-manikerka, 1 dojilja, 2 kontrolistini, 1 natakarica, 2 varuški, 1 sobarica, 15 služkinj, 10 kuharic, 2 gospodinj, 2 postrežnici, 1 vajenka za v mlekarino itd. — Pri Državni borzi dela v Pljuju: 3 pristavi za posestvo, 11 poljedelskih delavcev, viničarjev, 6 rudarjev, 1 vrtnar, 1 lončar, 4 mizarji, 1 kolar, 1 strugar, 30 pletarjev, 1 krojač, 3 dninarji, 3 hišni hlapci, 7 kmečkih dekel, 4 kuharice, 3 sobarice, 1 gospodinja, 6 služkinj, 13 vajencev itd.

Wertheim - blagajne

za vzidanje

vloma- in ognjavarne, v vsakem stanovanju ozir. prostoru z majhnimi stroški nevidno namestljive, v 6 različnih velikostih dobavljiva in popis s cenikom brezplačno razpošilja LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA, LJUBLJANA Bleiweisova cesta št. 18

!! Provizijski zastopniki naj se javijo !!

KAMENO SOL

V KOSIH IN ZMLETO NUDI V VSAKI MNOŽINI NAJCENEJE ZA TAKOŠNJO DOBAVO TVRDKA

TELEFON 527

BRAČA OFNER - SOLNI MLIN - NOVISAD

10 krat dražje nego z ogljem

Stroški pri uporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent. „Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560

Stroški pri uporabi oglja

Najfineje perilo za gospode in delavstvo priporoča

Tovarna perila „TRIGLAV“

v Ljubljani.

Cenjene trgovce v mestu in na deželi se opozarja na priložnostni ogled sortirane zaloge perila v skladišču **Kolodvorska ulica štev. 8 nasproti hotela „Štrukelj“**

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Radi špedicijskih poslov, carinjenja, tarifiranja in vskladiščenja obrnite se na:

„BALKAN“ d. d. za mednarodne Transporte

ki ima podružnice v vseh večjih mestih naše države in afilijacije ter generalna zastopstva v vseh trgovskih centrih kontinenta.

Centrala v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremljenih Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, oline ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, enajlirano, pločevinasto in ulično posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

AVTO

bencin, pnevmatika olje, masl, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Oglašajte v
Trgovskem listu

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd